



ÖVER GRÄNSER



Kyrkornas globala vecka 2011 och 2012 – om migration och flyktingskap

Innehåll

Fördjupning

Texter och teologi om migration 4

Förändring

Tips på aktiviteter 14

Förtröstan

Gudstjänst- och andaktsmaterial 26

Kyrkornas globala vecka
Sveriges Kristna Råd
Gustavslundsvägen 18
167 51 Bromma

Redaktörer: Sofia Walan och Linda Persson,
Sveriges Kristna Råd

Omslagsfoto: En afghansk flicka sitter på bussen och väntar vid flyktinglägret Jalozi i närheten av Peshawar i Pakistan. Hon ska flyttas till ett FN-läger närmare gränsen till Afghanistan. Foto: Paul Jeffrey/ACT

Form: Ulrika Forsberg, Press Art

Tryck: Wikströms i Uppsala, 2011

Texterna får användas fritt med angiven källa.

Materialet har finansierats med stöd från Sida, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete. Sida delar inte nödvändigtvis de åsikter som framförs här. Ansvar för innehållet är uteslutande författarnas.



Använd häftet så här:

Det här häftet är en "plocklåda" med olika delar att välja ur efter behov och sammanhang.

Många fler texter, aktiviteter och förslag till gudstjänst och aktiviteter finner du på vår hemsida.

www.skr.org/globalaveckan

Beställ även vårt fördjupningspaket!

Se talong på häftets sista sida.

Över gränser med Kyrkornas globala vecka



”Kom ihåg att visa gästfrihet, ty det har hänt att de som gjort det har haft änglar som gäster utan att veta om det” (Heb 13:2)

Genom hela mänsklighetens historia har människor rört sig över geografiska gränser. Orsakerna är många, exempelvis studier, arbete eller kärlek. Omkring 200 miljoner människor bor av olika anledningar i ett annat land än där de är födda.

Men inte alla som lämnar sina hem gör det frivilligt. I dag lever över 40 miljoner människor som flyktingar, många under mycket svåra omständigheter där de riskerar sina liv eller förlorar sina anhöriga.

Kyrkornas globala vecka 2011 och 2012 handlar om migration och flyktingskap, om det positiva i att människor korsar gränser, men också om det oerhört svåra i att tvingas lämna sitt hem och sin familj.

I det här materialet möter ni människor som själva tvingats fly, men också eldsjälar som valt att ägna sitt liv åt arbete med flyktingar. Här finns teologisk fördjupning, idéer och konkreta verktyg för förändring och påverkan, som kampanj-idéer, film- och boktips, rollspel och utställningar.

Välkommen att vara med!



JOHANNA OLAISSON & SOFIA WALAN

arbetar med Kyrkornas globala vecka på Sveriges Kristna Råd.

Kyrkornas globala vecka arrangeras av Sveriges Kristna Råd och Svenska missionrådet i samarbete med Diakonia, Kristna Fredsrörelsen, The Life & Peace Institute, PMU, Svenska Kyrkans Unga, Studieförbundet Bilda och Sensus studieförbund.



Några ivorianska flyktingar från ett flyktingläger i Liberia har varit ute och samlat ved till dagens matlagning.

Foto:
UNHCR/G. Gordon

Gud vid gränserna

”Vi kan inte tillbe ett flyktingbarn på söndagen och sedan ignorera ett på måndagen” skriver ungdomspastorn Victor Egerbo.

I den här fördjupningsdelen kan du läsa mer om kopplingen mellan Gud, migration, flyktingskap och kyrkornas engagemang. Du möter även Senia som har levt hela sitt liv som flykting och George Joseph som arbetat i över 35 år med migration- och asylfrågor. Här finns också svar på några av de vanligaste frågorna om människors rörelser över gränser. → → →

En flykting bor i någon annans tält

Senia Bachir Abderahman är flykting, men hon har inte flytt från sitt land. Hon är född och uppvuxen i ett flyktingläger i Algeriet och har aldrig varit i Västsahara – det land hennes föräldrar flydde från undan den marockanska armén 1976.

– Min mormor flydde till fots rakt ut i öknen med sina sex barn. Det yngsta, Brahim, som bara var åtta månader dog av uttorkning, och de två andra sönerna dödades av en landmina. Själv förlorade mormor synen när ett flygplan släppte en bomb framför dem, men hon var tvungen att bita ihop och fortsätta för sina tre döttrars skull. De överlevde och en av dem är min mor, Mala, berättar Senia Bachir Abderahman.

När Senia växte upp kände hon inte till något annat än att bo i ett flyktingläger, men efter att ha tillbringat en sommar i Europa förstod hon att andra människor hade det anorlunda. De hade rinnande vatten, el, telefoner och barnen hade leksaker, men det var något annat också.

– Som flykting bor man i någon annans tält och lever på mat som någon annan har donerat och valt ut. Man kan inte kontrollera sitt eget liv.

Senia växte upp med sin mormors berättelser om Västsahara – själv har hon inte varit där. För henne står hemlandet framför allt för en kamp för rättvisa, men även om hennes

- ❖ Största delen av Västsahara ockuperas av Marocko sedan mitten av 1970-talet. En stor del av befolkningen flydde undan den marockanska offensiven och befinner sig sedan dess i flyktingläger i södra Algeriet.
- ❖ Västsahariska organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter i de ockuperade områdena är isolerade och utsatta. Kristna Fredsrörelsen arbetar för att stärka dem genom internationella kontakter och reaktioner mot övergrepp.

engagemang mycket är för mammas och mormors och alla de döda släktingarnas skull känner hon sig ändå knuten till Västsahara.

– Om Västsahara blev fritt skulle det betyda så enormt mycket för mig. Jag vill bli läkare och arbeta för Läkare utan gränser och återvända dit. Halva min släkt har levt under ockupationen och det går inte att beskriva hur det skulle vara att komma tillbaka till ett fritt land.

MARIJA FISCHER ODÉN

**Din församling kan också bidra till förändring i regionen och till Kristna Fredsrörelsens arbete genom att bli en Församling för fred.
Läs på www.krf.se/fff**

” Det går inte att beskriva hur det skulle vara att komma tillbaka till ett fritt land.



En man har tagit sig till ett flyktingläger i Tunisien. Hundratusentals människor flydde från konflikten i Libyen under våren 2011 till angränsande länder.

Foto: UNHCR / A. Duclos

George Joseph är professorn som ägnat hela sitt liv åt att arbeta med frågor om migration, asyl och människohandel. Han anser att Europas agerande när det gäller flyktingar och migranter är ovärdigt ett civiliserat samhälle och att vi som kyrkor och enskilda har ett viktigt uppdrag att bekämpa främlingsrädslan, både inom oss själva och i vårt samhälle.

Vi behöver lära oss gästfrihet

Hur är det att arbeta med frågor som rymmer så många svåra människoöden?

– Det är svårt, men samtidigt ger mötet med de asylsökande, papperslösa och drabbade av människohandel mig drivkraft att fortsätta arbetet.

– Jag är djupt övertygad om att en måttstock på den etiska hälsan i ett samhälle bygger på två saker: Hur vi behandlar våra äldre och hur vi bemöter främlingar.

EU:s flyktingpolitik kritiseras ofta av människorättsorganisationer och kyrkor. Varför?

– Under kriget i Libyen har människor i första hand tagit sig till Egypten och Tunisien. 750 000 personer har flytt till dessa länder och mindre än två procent av flyktingarna tar sig till Europa. Jag var nyligen i Tunisien och mötte en fattig familj med åtta barn som tagit emot 18 flyktingar från Libyen i sitt hem. I Europa försöker vi i panik stänga ute människor, i stället för att bidra med ekonomiskt stöd och flyktingmottagande.

Hur skulle Europa och EU behöva agera i stället?

– För det första måste vi visa mer solidaritet och ta ansvar,



George Joseph arbetar på Caritas och Katolska kyrkan i Sverige.

mot varandra som EU-länder men också mot länder i Afrika där situationen är katastrofal. För det andra behöver vi se till att människor kan ta sig till Europa på laglig väg. Till exempel genomföra reformer för en mer generös och långsiktig politik för arbetskraftsinvandring. För det tredje behöver EU helt och hållet leva upp till sina internationella åtaganden, som FN:s flyktingkonvention. I dag stoppar vi människor som har skyddsbehov innan de haft en chans att ta sig hit.

Varför är det här en fråga för kyrkorna?

– Som kristna och kyrkor har vi en förpliktelse att söka Guds ansikte i de människor vi möter. Om vi verkligen tror att vi är skapade till Guds avbild, och att den gudomliga närvaron finns i människan, måste vi hjälpa och välkomna människor som kommer till vårt land.

Vad kan vi göra för att förändra?

– Det är tydligt att vi behöver lära oss vad verklig gästfrihet är. Vi behöver lära oss av länder som Egypten, Tunisien, Jordanien och Pakistan som tar emot stora delar av världens flyktingar. Vi måste börja med oss själva; finns främlingsfientlighet och fördömande inom mig? Och efter det förändra synen på främlingen i samhället.

SOFIA WALAN



En längre version av intervjun finns på hemsidan.

Migration | Frågor och svar

Vad är migration?

Migration är ett samlingsbegrepp för människors flyttning och omfattar såväl invandring som utvandring, både frivillig och ofrivillig. Migration är en naturlig företeelse som har präglat hela mänsklighetens historia. Att kunna söka asyl i ett annat land är också en av FN:s mänskliga rättigheter. "Envar har rätt att i andra länder söka och åtnjuta fristad från förföljelse." (Artikel 14 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna)

Hur många migranter finns det?

Runt 200 miljoner människor bor i dag i ett annat land än där de föddes. Många har flyttat på grund av studier, arbete eller kärlek. De flesta migrerar mer eller mindre frivilligt i hopp om bättre levnadsvillkor. Vissa flyr däremot på grund av krig, förföljelse eller fattigdom. I dag är cirka 40 miljoner människor på flykt utom eller inom sitt lands gränser. Runt 14 miljoner människor flyr över landgränser, oftast till ett grannland. Runt en halv miljon tar sig varje år till utvecklade länder, till exempel i Europa eller Nordamerika, och söker asyl där.

2 434 489
flyktingar lever i Jord-
nien, vilket är fler än i
något annat land.

81 356
flyktingar lever
i Sverige.

Källa: UNHCR 2009

8 av 10
flyktingar tas emot av
länder i tredje världen.

Vem är flykting?

Enligt FN:s flyktingkonvention, svensk lag och EU:s regler är den flykting som har välgrundade skäl att vara rädd för förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning, eller tillhörighet till viss samhällsgrupp.

Men även om rätten till asyl finns på papperet är det inte lätt att få stanna i ett land ens för den som har stort behov av skydd. Ofta är det svårt för asylsökande att få fram alla de dokument som myndigheterna kräver. Bedömningarna om situationen i landet går också ofta isär som till exempel för religiösa grupper i Irak. Människorätsorganisationer och UNHCR har kritiserat Sverige för att skicka tillbaka asylsökande till Irak där de enligt dessa organisationer löper stor risk att bli förföljda. Migrationsministern har samtidigt hänvisat till officiella överenskommelser som tillåter utlämningarna.



Foto: Carl-Johan Friman

Påskuppropet 2005 var ett sätt för de svenska kyrkorna att genom en av de största namnsamlingarna någonsin kräva en rättvis, säker och etiskt försvarbar flyktingpolitik.

Vad gör kyrkorna?

Den kristna kyrkan har präglats av flykting-skapets erfarenheter. Jesus var själv flykting och växte upp i ett ockuperat land.

Kyrkorna i Sverige och i världen är sedan länge engagerade i flykting- och migrationsfrågor på olika sätt. Lokalt ger de stöd till dem som söker sig till kyrkorna och olika kyrkliga organisationer bedriver opinionsbildande arbete i Sverige och inom EU.



Över 70 procent av världens befolkning lever i länder där rätten att tro begränsas av staten eller andra aktörer i samhället. Det här påverkar personer från alla religioner och övertygelser – även ateister, agnostiker och pacifister. Internationellt begås oerhörda brott mot religionsfriheten och i många länder ökar de.



KATHERINE CASH,

sakkunnig i religions- och övertygelsefrihet, Svenska missionsrådet

Sveriges Kristna Råds arbetsgrupp för migration och integration arbetar kontinuerligt med remissvar, påverkansarbete och informationsspridning. Förutom initiativet till Påskuppropet 2005 har gruppen producerat flera dokument, bland annat *Detta vill vi – kyrkorna och migrationsfrågorna*. Internationellt arbetar SKR genom Kyrkornas Världsråd och Churches' Commission for migrants in Europe (CCME) Läs mer på www.skr.org.



Källor: ne.se, Migrationsverket, UNHCR, UNDP-rapporten Att övervinna hinder: Migration och utveckling, boken Ta del i Europa – för mångfald, rättvisa och fred 2009.

Jag var främling och

De verkliga främlingarna är inte de som saknar pass och andra officiella dokument utan de som så till den grad har fjärrmat sig från sin nästa som är i nöd, att de i främlingens ögon inte är kapabla att se en spegel av sig själva, Kristi avbild, och kallelsen till mänsklig solidaritet. (...)

Från ett migrationsteologiskt perspektiv är ingen text mer central än Matteus 25:31–46. Medan specialister försätter debattera vem som är ”de sista” i detta avsnitt, så är det mest betydelsefull för vår diskussion här, att denna text mycket tydligt framstår som en beskrivning av migranternas och flyktingarnas förutsättningar. De är hungriga i sina hemländer, törstiga i öknen som de försöker korsa, nakna efter att ha blivit rånade på sina ägodelar, fängslade i tillsynshem och, om de väl kommer fram till destinationen, blir de ofta främlingar där och marginaliserade. Att bry sig om de minst betydelsefulla i samhället innebär att gå över gränser för att tvinga fram nya relationer. Därigenom läggs också utgången i stor utsträckning i människors egna händer; i samma utsträckning som de lyckas korsa gränser i detta liv kommer de att göra det i nästa liv (Luk 16:19–31). Att gå över dessa gränser är avgörande för att skapa ett mer rättvist samhälle, något som är det centrala i kyrkans mission.

DANIEL G GROODY

är katolsk präst och professor i teologi vid University of Notre Dame. Texten är ett utdrag ur en längre artikel publicerad i Signum nr 1 2011. Se även hemsidan.

Innan gryningen

*Så kom du då till sist. Du var en främling
en mytgestalt som jag hört talas om.
Så många hade målat dina bilder
men det var bortom bilderna du kom.
Vi trodde du var användbar, till salu
vi skrev ditt namn på våra stridsbanér
vi byggde katedraler högt mot himlen
men du gick hela tiden längre ner.*

*Du är ett barn som ligger på ett jordgolv
du fryser om vi inte griper in
du rör vid kroppar, hatar orättvisor
du bjuder älskande på moget vin.
Du stiger ut ur alla tomma gravar
du är en vind som säger: det blir vår.
Du kommer som en flykting över bergen
du följer oss dit ingen annan når.*

YLVA EGGERHORN

Svensk psalm 717 vers 1 och 2
Även tonsatt av Benny Andersson.

ni tog emot mig

” Vi kan inte tillbe ett flyktingbarn på söndagen och sedan ignorera ett på måndagen. Hela Bibeln är full av berättelser om folk och personer som tvingas på flykt. Det fantastiska är hur Gud använder dessa ”flyktingar” i Bibelns berättelser till att bli profeter och förkunnare för Guds ord och vilja. Flyktingfamiljerna i dag påminner oss om Jesus ord (Matt 25:31–46) att det vi har gjort för en av dessa minsta det har vi också gjort för Jesus. ”

VICTOR EGERBO

är ungdomspastor inom Pingströrelsen. Våren 2011 har han tillbringat som volontär på Alsike Kloster som är en fristad för flyktingar.

Invandraren som bor hos er skall ni behandla som en infödd. Du skall älska honom som dig själv, ni var ju själva invandrare i Egypten.

3 Mos 19:33–34



Fler teologiska texter finns samlade på hemsidan.



Nunnorna i Alsike kloster utanför Uppsala erbjuder en fristad för flyktingar. Genom åren har de hjälpt många människor som har fått avslag på sin asylansökan men är i behov av skydd. Under en lunch på klostret försöker syster Karin få upp saftkorken. Korken satt för hårt, ingen fick upp den men det lockade till skratt.

Foto: Sanna Sjöswärd



Flytta gränser

Världen går att förändra. Attityder och inställningar kan omprövas, lagar och regelverk kan förbättras och gränser mellan människor flyttas. Kyrkornas globala vecka är ett tillfälle att tillsammans bidra till förändring. Inspireras av Doreen Månssons krönika, var med i årets kampanj, starta en studiecirkel eller bjud in till film- och samtalskväll. Var med och flytta gränser! → → →

Jag har inga fördomar men...

Jag tänker alltid på mig själv som en fördomsfri och öppen person. Men allt det här förändrades när jag åkte pendeln in till jobbet häromdagen. I flera år har jag åkt in till jobbet på SVT med ungefär samma människor. Folk sitter tysta och läser en tidning, lyssnar på musik eller läser en bok. Så en morgon för någon vecka sen kliver det på en man i Helenelund. Han var lång, gänglig och högljudd som ett sågverk. Han vrålade oupphörligen i sin mobil, station efter station.

Först reagerade ingen mer än att sucka lite lagom högt. Men efter några stationer var det en och annan som gav honom en sträng "skärp-dig-människa"-blick. Det hjälpte inte, mannen fortsatte att gorma på arabiska i sin stackars mobil (tror han var från Irak för jag tyckte det var irakisk dialekt).

VID KARLBERGS STATION hände nåt märkligt. Vi som satt i vagnen och som hade rest med varandra år efter år utan att hälsa eller ens lyfta på huvudet när nån satt sig ner bredvid, vi började plötsligt se varandra. Vi blev liksom ett "gäng" normala människor som i tysthet hade enats om att det fanns en komplett galen person i vår vagn. En närmare två meter hög gapande arab som bara stövlut in och fullständigt respektlöst brutit vårt tysthetslöfte. Hans vanvett var uppenbart. Själva finessen med uppfinningen telefonen är ju att man hörs utan att skrika. Spärra in människan, tänkte vi tyst.

Vid Centralen gick de flesta av, även den galne mannen. För första gången noterade vi varandra när vi gick av. Vi gick inte så långt som att säga hej då, men det var ändå en kärvänlig stämning mellan oss andra. Inte gaphalsen förstås.

Jag gick sen till SVT som jag brukar och tänkte tyst för

mig själv på mannen med mobilen. Kan han ha varit lite sjuk den där karln?

Men under min fortsatta promenad genomgick jag plötsligt en inre kris. Tänk om han inte alls var sjuk? Tänk om han sa till sin polare när han klev av tåget på Centralen: Shit, vet du vad som nyss hände? Jag klev på ett fullproppat tåg i Helenelund med minst hundra pers som åkte tåg i 20 minuter utan att säga ett ord till varandra. Fattar du? Som om de var på väg till en statsbegravning eller kollektiv tarmsköljning.

DEN LILLA HÄNDELSEN fick mig att tänka att de normer vi har kanske inte gäller över hela världen. Människor som talar och skrattar högt offentligt, utan att ha druckit fem öl kanske inte förtjänar att fösas ner i tvångströja och låsas in i ett madrasserat rum. De kanske bara följer andra normer. Det mångkulturella samhället stör och berikar. Jag för min del hoppas att den arabiske mannen fortsätter att prata för högt i sin mobiltelefon. Så nästa gång han kliver på pendeltåget ska jag ringa en kompis och överrösta karln.

DOREEN MÅNSSON är skådespelare, journalist och programledare.



Foto: Gunilla Göransson

Heja på!

Att hälsa på någon är en bra början för att lära känna nya människor. På hur många språk kan du säga "hej"? Hur många kan ni i gruppen? Lär er fler och ta reda på i vilka länder de olika språken talas. Snart kanske du kan säga "hej" vart du än åker i världen eller till vem du än möter i Sverige. Här är några exempel:

Övningen är hämtad ur materialet Mose, Maria och jag, utgivet av Svenska kyrkan.



Ett flyktingdrama

- En mamma, pappa och ett litet barn har fått lämna sitt hem. De har gått långt och är trötta – ändå måste de fortsätta för att ta sig över gränsen.
- Varför har de flytt? Vilka jagar dem?
- Ett flyktingdrama finns på hemsidan och är ett drama som passar för barngrupper eller som del i gudstjänsten.

Doreen Månsson - Ditt land

MrZwertyloopy 3 videoklipp 1 Prenumerera



1:03 / 3:22 300% 361 uttalanden

Digga Doreens dilemman

Dilemman med Doreen är några svängiga musikvideor som Doreen Månsson har gjort på SVT:s barnkanal. Titta på dem tillsammans och prata om vilka problem de tar upp. Hur skulle ni lösa dem? Ni kan också skriva en egen sång om vänskap över gränser!

Surfa in på svt.se och sök upp Dilemman med Doreen eller följ länkarna som ligger på Globala veckans hemsida.



STUDIECIRKEL

Över gränser

Här följer ett upplägg för en studiecirkel utifrån detta inspirationshäfte. Ändra gärna så att det passar just er grupp. Kanske vill ni hoppa över någon del och fördjupa er i en annan.

Förhoppningen är att denna studiecirkel ska leda till konkreta aktiviteter i församlingen och den kan med fördel genomföras inför Globala veckan. Lycka till!

KOM IHÅG!

Ditt studieförbund är en resurs. Kontakta ditt studieförbund för att få hjälp inför starten av cirkeln!
www.sensus.se, www.bilda.nu

TRÄFF 1 Över gränser – migration och flyktingskap

Den här träffen fokuserar på att ta reda på hur det ser ut i världen. Vad betyder det att vara migrant eller flykting? Varför måste så många människor fly från sina hem?

Samtal/runda och övning

Börja med en runda där alla får dela med sig av sina associationer till orden flykting/migrant (skriv gärna ner era associationer). Gör värderingsövningen Heta stolen på sidan 20.

Läs och samtala i bikupor

Läs texten Gud vid gränserna på sidan 5, intervjun på sidan 9 samt Migration – frågor och svar på sidan 10 och 11. Hur reagerar ni på det ni nu fått reda på? Förändras era tankar? Hur? Att söka asyl är en mänsklig rättighet. Bör ett land kräva bevisning för att bevilja asyl? Vad tänker ni om bilden av västvärlden som den stora mottagaren av flyktingar?

Läs och avsluta/andakt

Läs bibeltexten Ålska främlingen Mos 10:17–22. Fundera över ordet flyktingskap i Bibeln och vad det betyder. Avsluta gärna med en runda och en kort andakt tillsammans. Tips på böner och sånger finns på sidorna 26–31.

TRÄFF 2 Främlingskap – vad betyder det?

Den här träffen fokuserar på begreppet främlingskap. Vad betyder det att tvingas fly från sitt hem och att inte känna till kulturen eller landet dit man kommer?

Gör övning och samtala

Gör övningen Tvärtom på sidan 21.

Vad kan vi lära oss av övningen? Vad är viktigt att tänka på om vi vill skapa goda möten över gränser?

Läs och samtala i bikupor

Läs texten om att vara flykting på sidan 6 samt texterna om Jesus som migrant och flykting på sidorna 12–13. Vad har du för erfarenheter av att själv vara främling? Kan Senia vara flykting om hon själv inte flytt?

Läs och avsluta/andakt

Läs Jesus som flykting Matt 2:13–15. Vad betyder texten för oss i dag? Avsluta gärna med en runda och sedan en kort andakt tillsammans. Tips på böner och sånger finns på sidorna 26–31.

TIPS!

Ett sätt att inleda och/eller avsluta en träff är rundan. I en runda får alla i gruppen berätta om sina tankar utan att bli kommenterade. Frågor för en runda kan till exempel vara: Så här mår jag just nu, det här förväntar jag mig av studiecirkeln, det här betyder flyktingskap för mig, det här tar jag med mig från den här träffen.

TRÄFF 3 Aktivitet och engagemang i församlingen/gruppen

Den här träffen fokuserar på det lokala sammanhanget. Använd gärna denna träff för att planera konkreta aktiviteter och/eller gudstjänster i Globala veckan.

Läs och gör övning

Läs sidan 24 om idéer för aktiviteter i församlingen. Läs också Doreen Månssons krönika på sidan 16. Gör övningen Idéstorm på sidan 21.

Gå vidare

När ni gått igenom alla idéer som kommit upp är det dags att bestämma vad ni vill gå vidare med och genomföra. Planera så långt det är möjligt, om ni inte blir helt färdiga – bestäm hur ni går vidare. Planera in en träff till och/eller gör en arbetsfördelning. Lycka till!

Avslutning/ Andakt

Avsluta gärna med en runda och ha sedan en kort andakt tillsammans. Tips på böner och sånger finns på sidan 26–31.

Övningar

Heta stolen (10–15 min)

Alla i gruppen sitter i en ring på var sin stol. Det ska finnas en ledig stol i ringen. Ett antal påståenden läses upp av ledaren. Stolen blir "het" om man håller med och då reser man sig upp och letar efter en ny plats. Om man inte håller med eller inte kan ta ställning sitter man kvar. Var noga med att påpeka att det handlar om vad man tycker, inte om rätt eller fel.

Förslag till påståenden

- ❖ Ekonomiska skäl ska vara tillräckliga för att kunna röra sig fritt över nationsgränser
- ❖ Det är naturligt att vara skeptisk inför en främling.
- ❖ Så länge vi som svenskar inte kan slå oss ner var som helst i världen ska vi inte heller öppna våra gränser.
- ❖ Tro och frågor om mångfald hör ihop.
- ❖ Sverige är vi bra på att ta hand om flyktingar.
- ❖ Jag skulle kunna gömma en flykting.



Tips på andra värderingsövningar och redskap:

- ✓ Studiematerial till projekt Människovärde på www.sensus.se/svenskakyrkan
- ✓ Studiematerialet Fred och ickevåld på www.bilda.nu
- ✓ Världens kurs på www.sensus.se

På flykt – om det var du

(En värderingsövning för alla åldrar).

Tänk dig att du måste fly från ditt land. Vad skulle oroa dig, vad skulle du sakna, vad skulle du vilja ta med dig...? Med hjälp av denna övning får du själv och ihop med andra fundera kring situationen som flykting samt varför och hur man kan hjälpa dem som tvingats fly.



Övningen och instruktioner finns på hemsidan.

Idéstorm (20–30 min)

Dela in gruppen i par. Varje par får klisterlappar i tre färger. På lappar i den ena färgen skriver ni frågor inom ramen för temat Över gränser som ni tycker känns särskilt viktiga.

På lappar i den andra färgen skriver ni ned förslag på sätt

att lära er mer (till exempel studiebesök) och på lappar i den tredje färgen metoder för att agera (till exempel Globala veckans kampanj).

Ni kan göra övningen med fokus på planering av gruppens aktiviteter under Globala veckan eller med fokus på

deltagarnas personliga vardagliga engagemang. Återsamlas i storgrupp och berätta för varandra vilka frågor ni valt. Sätt upp lapparna i en vänsterkolumn på en white board eller ett blädderblock och gruppera ihop liknande förslag.

Parerna presenterar sedan vad de skrivit på klisterlapparna i de övriga två färgerna och dessa lappar grupperas upp på tavlan i en högerkolumn.

Vilken fråga passar bäst ihop med respektive aktivitet i högerkolumnen? Diskutera och dra pilar. Förverkliga gärna era idéer.



Tvärtomövning (20 min)

Välj ett ämne och vinkla det negativt. Till exempel "Hur kan vi skapa sämsta tänkbara möte med en människa vi inte känner" eller "Hur kan vi i vår församling helt undvika att välkomna personer vi inte känner?"

STEG 1: Skriv ner vad som behöver ske för att detta ska uppfyllas. Fyll på med så många faktorer ni kan komma på. Ingen censur.

STEG 2: Vänd på det hela genom att skriva "tvärtomorden" till det ni spaltat upp. Fundera på hur ni kan skapa bästa möjliga scenario genom att ta varje misslyckandefaktor och vända den till sin positiva motsats.

Ni kan fördjupa övningen med ytterligare steg: Hur mötte Jesus främlingar? Vilka exempel finns? Vad kännetecknar dessa möten? För över det ni finner relevant till er lista.

DETTA HÄNDE
2010
Skapelsefred
utan vapen

Två frågor...



...till **Daniel Uddling**, flykting- och integrationsamordnare i Caroli församling i Borås och en av de engagerade i Kyrkornas globala vecka 2010.

Vad var det roligaste med förra årets globala vecka?

– Det var att samverka med andra, kanske framför allt utanför kyrkorna, som vi gjorde med Borås Tidning, Kulturhuset och studieförbundet Sensus. Jag tycker att vi verkligen har gett signalen att kyrkan vågar tycka till och driva opinion.

Vad skulle du ge för tips till andra som vill uppmärksamma veckan i år?

– Förankra lokalt i församlingen. Det finns en utmaning i att uppmuntra anställda och församlingsmedlemmar att våga tänka "utanför lådan". Försök skapa känslan av att Globala veckan är församlingens, inte en persons, projekt och angelägenhet.

Matmöte inspirerade i Västerås kyrkor

TRE RÄTTER I tre olika kyrkor. Det stod på menyn när Globala veckan uppmärksammades i Västerås förra året. Det femtiotal personer som deltog bjöds på soppa i Vår frus katolska kyrka, vegetarisk lasagne i Svenska kyrkans Sparvens församlingshem och som avslutning kaffe och baklava hos den Syrisk-Ortodoxa församlingen i S:t Koriakos kyrka.

"Fred kanske kan börja med att kristna från olika traditioner besöker varandras kyrkor, umgås, ber och äter tillsammans", skriver Daniel Berg i planeringsgruppen. Det uppskattade mötet gav nya vänskaper och inspirerande erfarenheter. Under veckan uppmärksammades fredsfrågorna också genom olika föredrag och en välbesökt avslutningsgudstjänst.



Köping mot vapenexport

KÖPINGSBYGDENS FÖRSAMLING och Tunadalskyrkan bjöd in Globala veckans gäst Justin Sylvester för att prata om JAS-affärens konsekvenser för de-

mokrati och fattigdomsbekämpning i Sydafrika.

Arrangemanget inleddes med fackeltåg genom Köping.

DETTA HÄNDER
2011

över
gränser

KAMPANJ

Brev till Billström
- ändra lagen och låt
somaliska familjer återförenas.

Rätt Vis Helg

Gränslös värld – Gränslöst värdefull

Har du ett pass? Grattis!

Det är nämligen ingen självklarhet, men att inte ha ett kan vara kriminellt. Rätt Vis Helg 2011 handlar om flyktingkap. Varför tvingas människor fly? Vilken roll spelar vi i Sverige? Och vilken roll spelar jag som kristen?

Rätt Vis Helg är för dig mellan 16 och 25 som vill göra världen bättre. Tillsammans lär vi oss mer, inspireras och funderar kring vad vi kan göra för att förändra världen.

Fly till Umeå den 18–20 november och bli utmanad! Rätt Vis Helg anordnas av Diakonia, equmenia, KRIS, Kristna fredsrelsen och Svenska Kyrkans Unga. Mer info på www.rattvishelg.nu



Vi gjorde det med påskuppropet 2005, och med Kyrkornas globala vecka 2010. Vadå? Jo, genom namninsamlingen för en mer human flyktingpolitik, och politikerutmaningen mot svensk vapenexport till diktaturer har vi varit med och förändrat lagar till det bättre.

I Somalia råder en väpnad konflikt sedan flera årtionden och miljontals människor har tvingats på flykt. Svenska myndigheter anser att situationen är så svår att många somaliska flyktingar ska ges en fristad i Sverige. Men tyvärr har familjemedlemmar som är kvar i krigets Somalia eller lever som flyktingar i andra länder inte rätt att återförenas med sin familj i Sverige om de inte kan styrka sin identitet. Problemet är att giltiga identitetshandlingar från Somalia inte går att få tag på. Migrationsdomstolen har därför talat om för ansvarig minister Tobias Billström att det behövs en lagändring för att ge somaliska familjer möjlighet att återförenas.

Var med i Globala veckans mejlkampanj till Billström! Gör en namninsamling i församlingen, på stan eller via Facebook. Tillsammans kan vi förändra både lagen och situationen för föräldrar och barn från Somalia som vill återförenas.

Vänliga hälsningar

Berätta vad Ni gör!

På hemsidan finns ett formulär för era aktiviteter, fyll i och berätta för andra.



5 fantastiska aktiviteter för Globala veckan!



Bjud in Doreen Månsson eller George Joseph!

... eller någon annan kunnig föreläsare på temat migration, flyktingskap eller religionsfrihet. En lista med föreläsare finns på hemsidan.

Film | tajm

Det finns många bra spelfilmer på temat migration och flyktingskap. Exempelvis Josef Fares prisade film *Zozo* om en tioårig pojke som tar sig från Libanon till Sverige. Den Oscarsbelönade filmen *Babel* eller varför inte en svensk klassiker som *Utvandrarna*. På vår hemsida finns fler filmtips och idéer för hur man lägger upp ett samtal utifrån filmen.



Säg ifrån!

Kyrkornas globala vecka är ett bra tillfälle för kyrkorna att tillsammans uppmärksamma samhällsfrågor. Ta tillfället i akt och anordna samtal mellan lokalpolitiker och kyrkliga företrädare. Ni kan skriva insändare eller debattartikel i lokalpress. Eller varför inte gå ut på stan i en aktion för religionsfrihet, det kanske finns andra trossamfund på orten som ni kan samverka med. Och framför allt – glöm inte Globala veckans kampanj. Ring gärna och tipsa lokalpressen.

Digga & dramatisera

Digga Dilemman med Doreen. Titta på dem tillsammans och prata om vilka problem de tar upp. Hur skulle ni lösa dem? Gör värderingsövningen På flykt – om det var du. Spela upp Ett flyktingdrama och fundera över beskrivningar av flyktingar i Bibeln. Självklart finns också Globala veckans populära tipspromenad. Allt detta på hemsidan.



Läs mer om aktiviteterna på hemsidan.

Fira gudstjänst

Samla till gudstjänst eller andakt utifrån de bibeltexter, böner, sånger och psalmer som finns längst bak i häftet. Använd gärna dramat Ett flyktingdrama eller den utställning/bildspel med foton och teckningar gjorda av flyktingbarn som finns på vår hemsida. Där finns också ett uttalande från kyrkoledare från olika kristna traditioner i Sverige som kan användas i predikan.



Vill du ha mer?

www.skr.org/globalaveckan

På vår hemsida finns mer för dig som vill:

Lära dig mer

- ❖ teologiska texter om migration
- ❖ faktatexter
- ❖ dokumentärfilmer, exempelvis från Alsike kloster

Vara med i kampanjen Brev till Billström

- ❖ bakgrundsinformation
- ❖ listor för namnsamling
- ❖ mallar för e-post
- ❖ debattartikel- och insändarmall(ar)

Arrangera aktivitet

- ❖ föreläsarlista
- ❖ film- och boktips
- ❖ Globala veckans tipspromenad
- ❖ utställning/bildspel
- ❖ drama för barn Ett flyktindrama
- ❖ Doreens dilemman

Beställa material

- ❖ fördjupningspaket
- ❖ affisch
- ❖ Globala veckans tipspromenad

Berätta vad ni gör och inspirera andra

- ❖ information om vad som görs runt om i Sverige

Gränslöst värdefull

Om någon fryser ska du klä honom.

Om någon är hungrig ska du ge honom mat.

**Om någon är rädd ska du trösta
och ge honom en plats där han kan vara trygg.**

**Det är just så enkelt,
och just så svårt.**

Den andre är en främling,

liksom du.

Del av En bön för 2000-talet av Jonas Gardell

Här presenteras böner, sånger och texter för dig som vill fira gudstjänst utifrån temat Över gränser. På vår hemsida finns bildspel, drama för barn och många fler böner, texter och sånger. → → →





Avslutning för barnverksamheten i Slite, Gotland.

Foto: Martin Runeborg / IKON

Följande texter är framtagna av Syrisk Ortodoxa Kyrkans Ungdomsförbund. Bilderna och texterna till ikonerna har valts av Ungdomsinitiativet i Syrisk Ortodoxa kyrkan.

En främling skall du inte förödmjuka eller förtrycka. Ni har ju själva varit främlingar i Egyptens land

2 Mos 22:21

Detta är den fasta jag vill ha: Lossa orättfärdiga bojor, lös okets band, släpp de förtryckta fria, bryt sönder alla ok. Ja, dela ditt bröd åt den hungrige, skaffa de fattiga och hemlösa en boning,

kläd den nakne var du än ser honom och drag dig inte undan för den som är ditt kött och blod. Då skall ditt ljus bryta fram som morgonrodnaden och ditt helande visa sig med hast.

Din rättfärdighet skall gå framför dig och HERRENS härlighet följa i dina spår.

Då skall HERREN svara när du åkallar honom.

När du ropar, skall han säga: "Se, här är jag."

Om du gör dig av med varje slags ok, om du slutar att peka finger och tala onda ord, om du delar med dig åt den hungrige av det du har och mättar den som lider nöd, då skall ditt ljus gå upp i mörkret och din natt bli lik middagens ljus.

Jes 58:6–10



Nu består tron, hoppet och kärleken, dessa tre, men störst av dem är kärleken.

1 Kor. 13:13

Om alla som får vad som är tillräckligt för sin egen nödvändighet skulle ge vad som återstår till de behövande, då skulle det inte finnas rika eller fattiga.

Gregorius den Store

Fasta 40-dagarsfastan och ge ditt bröd till de hungriga.

Mor Afrems fastehymn

Bildspel

På hemsidan finns ett bildspel framtaget av Koptisk Ortodoxa Ungdomsförbundet. Bildspelet visar bilder, ikoner och bibeltexter.



Och han kallade till sig folket och sina lärjungar och sade till dem: "Om någon vill följa mig, skall han förneka sig själv och ta sitt kors på sig och följa mig. Ty den som vill rädda sitt liv skall mista det, men den som mister sitt liv för min och för evangeliets skull, han skall rädda det. Vad hjälper det en människa att hon vinner hela världen men förlorar sin själ? Och vad kan en människa ge i utbyte mot sin själ? Den som skäms för mig och mina ord i detta trolösa och syndiga släkte, för honom skall också Människosonen skämmas, när han kommer i sin Faders härlighet med de heliga änglarna."

Mark 8:34–38

När Människosonen kommer i sin härlighet och alla änglar med honom,
 då skall han sätta sig på sin härlighets tron.
 Och alla folk skall samlas inför honom, och han skall skilja dem från varandra,
 som en herde skiljer fåren från getterna.
 Och fåren skall han ställa på sin högra sida och getterna på den vänstra.
 Då skall konungen säga till dem som står på hans högra sida:
 Kom, ni min Faders välsignade,
 och ta i besittning det rike som stått färdigt åt er från världens begynnelse
 Ty jag var hungrig och ni gav mig att äta.
 Jag var törstig och ni gav mig att dricka.

Jag var främling och ni tog emot mig.
 Jag var naken och ni klädde mig.
 Jag var sjuk och ni besökte mig.
 Jag var i fängelse och ni kom till mig.
 Då skall de rättfärdiga svara honom:
 Herre, när såg vi dig hungrig och gav dig att äta, eller törstig och gav dig att dricka?
 Och när såg vi dig vara främling och tog emot dig eller naken och klädde dig?
 Och när såg vi dig sjuk eller i fängelse och kom till dig?
 Då skall konungen svara dem:
 Amen säger jag er:
 Allt vad ni har gjort för en av dessa mina minsta bröder,
 det har ni gjort mot mig.

Matt 25:31–40

Bön för mänskliga rättigheter

Från Europeiska kyrkokonferensen, 2008

Gud, Fader, Son och helig Ande, du har kallat oss att älska dig och vår nästa i varje del av vårt liv. Därför ber vi:

För människor som hålls i slaveri och som utnyttjas i människohandel

Att de finner frihet och rättvisa
Kärlekens och nådens Gud, hör vår bön.

För flyktingar och asylsökande som flyr undan våld och förföljelse

Att de välkomnas och känner sig trygga
Kärlekens och nådens Gud, hör vår bön.

För politiska fångar och alla som orättvist sitter i häkte

Att de får sin frihet i rättvisa och fred
Kärlekens och nådens Gud, hör vår bön.

För människor som förföljs och diskrimineras på grund av sin tro

Att de garanteras jämlikt skydd av lagen
Kärlekens och nådens Gud, hör vår bön.

För människor som saknar det nödvändigaste som mat, vatten, bostad och hälsovård

Att de må få leva ett liv i fullhet.
Kärlekens och nådens Gud, hör vår bön.

För alla dem som inte kan tala öppet och dem som inte fritt får samlas

Att deras rättigheter återupprättas och deras röster bli hörda.
Kärlekens och nådens Gud, hör vår bön.
Vi ber om detta i Jesu Kristi namn,
Han som dog för oss men som lever och regerar med dig och den heliga Ande en Gud nu och i evighet. Amen

Sånger

Det kan vi göra för rätt och för fred, nr 591 i Den Svenska Psalmboken och Psalmer och Sånger

Innan gryningen nr 717 i Den Svenska Psalmboken och 794 i Psalmer och Sånger

Du är mitt trygga bo nr 761 i Den svenska Psalmboken,
För livets skull, nr 788 i Den svenska Psalmboken

Som när ett barn kommer hem, nr 774 i Den svenska Psalmboken och 596 i Psalmer och sånger

Sjung lovsång alla länder, nr 680 i Den svenska Psalmboken och 790 i Psalmer och sånger

Jesus för världen, nr 45 i Den svenska Psalmboken, Psalmer och Sånger och Cecilia

En psalm om en orättvis Gud – tack, nr 807 i Psalmer i 2000-talet

Uppmuntran, nr 824 i Psalmer i 2000-talet

Var inte rädd för vreden, nr 825 i Psalmer i 2000-talet

Gå med Gud, nr 826 i Psalmer i 2000-talet

Lägg i varandras händer fred, nr 831 i Psalmer i 2000-talet

Du satte Dig ner som de nederstas vän, nr 837 i Psalmer i 2000-talet

Ett flyktingdrama

Världens mest berömda flyktingbarn är Jesus. Vad finns det för likheter och skillnader för dagens flyktingbarn? Dramat för barn finns på hemsidan och kan göras i gudstjänst eller i barngrupper.

Bibeltexter:

Gud älskar främlingen 5 Mos 10:17–22

Älska främlingen 3 Mos 19:33–34

En flyktings bön Ps 43:1–5

Att vara på flykt Ps 56:1–4

Jesus som flykting Matt 2:13–18

Men saknar kärlek 1 Kor 13:1–13

Innerlig medkänsla Kol 3:11–14

Tro och gärningar Jak 2:14–17

Bildspel eller utställning

I Burlövs församling finns ett transitboende för flyktingar. Församlingsmedlemmar besöker regelbundet boendet och tar med kläder, fika och pennor till barnen. Nu har teckningarna och barnens berättelser blivit en utställning. Läs mer på hemsidan hur du kan visa utställningen i er församling, kanske under gudstjänst eller samling. Utställningen finns också som bildspel.

En fransiscansk välsignelse

Må Gud välsigna dig med obehag
inför enkla svar, halvsanningar och ytliga relationer
så att du får leva på djupet av ditt hjärta.

Må Gud välsigna dig med vrede
över orättvisor, förtryck och utsugning
så att du kan verka för rättvisa, frihet och fred.

Må Gud välsigna dig med tårar
att fälla över dem som drabbas av lidande, övergivenhet,
hunger och krig,
så att du kan sträcka ut handen och trösta dem
och förvandla deras smärta till glädje.

Och må Gud välsigna dig med tillräckligt mycket dåraktighet
för att du ska kunna tro att du kan få betyda något för världen,
så att du kan göra det andra hävdar är omöjligt
för att komma med rättvisa och godhet till
alla våra barn och fattiga.

I vår Herres Jesu Kristi namn.
Amen

Philip Yancey

Beställningstalong Kyrkornas globala vecka

Globala veckans fördjupningspaket _____ à 40 kr st Inspirationshäften _____ à 7 kr st

Tipspromenad _____ à 20 kr st Affisch _____ gratis *Porto tillkommer.*

Tipspromenad och affisch ingår även i fördjupningspaketet, läs mer om det på www.skr.org/globalaveckan

Material och inbetalningskort skickas till

Mottagare: _____

Adress: _____

E-post: _____

Telefon: _____

PLATS
FÖR
PORTO

Till:
Kyrkornas globala vecka
Sveriges Kristna Råd
Box 14038
167 51 Bromma





Över gränser – om migration och flyktingskap

Kyrkornas globala vecka 2011 och 2012 handlar om migration och flyktingskap, om det positiva i att människor korsar gränser, men också om det oerhört svåra i att tvingas lämna sitt hem och sin familj.

Som kyrkor och församlingar vill vi vara en positiv kraft för de människor som varit modiga nog att korsa många gränser. Välkommen att vara med i aktiviteter, gudstjänst och bön under Kyrkornas globala vecka!

KYRKORNAS GLOBALA VECKA 2011 OCH 2012 – OM MIGRATION OCH FLYKTINGSKAP

www.skr.org/globalaveckan | Sveriges Kristna Råd | Telefon: 08-453 68 00

